

Die Nachhaltige BücherboXX - beruflich - kulturell - politisch

***Ekologiczny biblioboXX - inicjatywa
zawodowa, kulturalna i polityczna***

Die BücherboXX ist ein Projekt der beruflichen Ausbildung. Berufsschüler und Auszubildende mehrerer Berufe und Lernorte arbeiten gemeinsam daran mit. Sie bauen ein altes Telefonhäuschen zu einer Straßenbibliothek um und erwerben dabei berufsfachliche und -übergreifende Kompetenzen. Im Vordergrund steht „nachhaltiges Handeln“ im Beruf und im Alltag. Kulturelle und politische Aspekte werden ebenso berücksichtigt wie die Zusammenarbeit mit den künftigen Nutzern der BücherboXX in den Stadtteilen. So entsteht ein sinnvolles, pflegeleichtes „Möbelstück“ für die Allgemeinheit.

Budka telefoniczna z książkami – biblioboXX (po niemiecku: BücherboXX), to projekt kształcenia zawodowego. Biorą w nim udział uczniowie szkół zawodowych oraz uczący się zawodu w podwójnym systemie kształcenia zawodowego w różnych placówkach kształcenia. Adaptują dawne, nieczynne już budki telefoniczne na biblioteczki uliczne, uzyskując przy tym specjalistyczne kwalifikacje zawodowe i ponadzawodowe. Najważniejszym celem pomysłu powstania biblioteczki ulicznej jest działanie na rzecz rozwoju zrównoważonego w życiu zawodowym i codziennym. Bierze się przy tym pod uwagę zarówno aspekty kulturalne i polityczne, jak i współpracę z przyszłymi użytkownikami biblioboXX-u w poszczególnych dzielnicach miasta. Powstał dzięki temu pragmatyczny i łatwy w obsłudze i utrzymaniu „mebel w przestrzeni miejskiej” dla wszystkich.

Ein Projekt in der Berufsbildung

Mehrere Berufe und auch Lernorte beteiligen sich mit ihrem jeweiligen Wissen und Können an dem Projekt. Das sind z.B.:

- Metallbautechniker
- Tischler und Zimmerer
- Glaser
- Maler und Lackierer
- Elektroniker und Solartechniker
- Produktdesigner
- Logistik und Transportwesen

Die Zusammenarbeit fördert das gegenseitige Verstehen, insbesondere, wenn ein Handwerk in ein anderes übergeht (Schnittstellenkompetenz).

Projekt kształcenia zawodowego

W projekcie biorą udział uczniowie z kilku różnych szkół zawodowych w wielu miejscach, wykorzystując zdobytą do tej pory wiedzę, umiejętności i doświadczenie. Reprezentują przykładowo następujące zawody:

- technik budownictwa konstrukcji metalowych
- stolarz i cieśla
- szklarz
- malarz i lakiernik
- elektronik i technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej
- projektant produktu
- logistyk i transportowiec

Współpraca wspiera wzajemne zrozumienie, szczególnie w przypadku łączenia w pracy kompetencji różnych rzemiosł.

Nachhaltigkeit

Das Bildungskonzept der BücherboXX integriert die vier Säulen der Nachhaltigkeit: Fragen der sozialen, ökonomischen, ökologischen und kulturellen Vereinbarkeit. Praktisches Tun in einzelnen Berufen wird zu einem sinnvollen Ganzen zusammengeführt. Etwas Neues entsteht mit einer langlebigen Wirkung. Nachhaltigkeit gewinnt Bodenhaftung, wird konkret und verliert seine normative Rhetorik.

Was kann in diesem Projekt alles zur Nachhaltigkeit gehören?

- Umnutzung und Recycling
- berufsübergreifendes Lernen
- Ressourceneffizienz
- Holz aus Restbeständen
- umweltfreundliche Farben
- dezentrale Energieerzeugung und -nutzung
- Partizipation
- zivilgesellschaftliche Verantwortung
- eine neue Ökonomie des Teilens und Tauschens
- Wertschätzung von Büchern, Lesen und Lesen lassen
- internationale Kooperation, lernen von anderen Ländern.

Nachhaltige Wirkung erzielen auch kulturelle, emotionale und politische Aspekte, die mit neuen Methoden des Lernens verbunden werden: Künstler und Zeitzeugen beteiligen sich von außen. Erinnerungen an geschichtliche Ereignisse werden wachgehalten. Nachhaltig wirtschaftende Unternehmen werden befragt. Schriftsteller lesen aus ihren Werken.

Gute Beispiele hierfür sind die BücherboXX am Mahnmal Gleis 17 oder die zwei BücherboXXen mit einem thematischen Bezug zu Europa.

Rozwój zrównoważony

Koncepcja edukacyjna biblioboXX-u integruje cztery filary rozwoju zrównoważonego: kwestie pogodzenia ze sobą rozwoju społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i kulturalnego. Działania praktyczne przy powstawaniu biblioteczki ulicznej łączyły prace przedstawicieli poszczególnych zawodów w logiczną całość. Powstał nowy produkt o długofalowym oddziaływaniu. Rozwój zrównoważony przybrał w ten sposób konkretną formę, stając się czytelny i tracąc równocześnie swoją retorykę normatywną.

Co w projekcie biblioboXX-u może stanowić część rozwoju zrównoważonego?

- zmiana wykorzystania produktów i recykling
- kształcenie w celu uzyskania kwalifikacji ponadzawodowych
- efektywne wykorzystanie zasobów
- wykorzystanie utylizowanych odpadów drewna
- zastosowanie farb ekologicznych
- zdecentralizowane wytwarzanie i wykorzystanie energii
- partycypacja
- odpowiedzialność obywatelska
- nowa ekonomia dzielenia i wymiany
- wzbudzanie szacunku dla książki, czytelnictwa i tworzenie możliwości czytania
- współpraca międzynarodowa, uczenie się od innych krajów

Na rozwój zrównoważony składają się również aspekty kulturalne, emocjonalne i polityczne, połączone z nowymi metodami uczenia się: w projekcie biorą udział artyści i świadkowie historii. Koncepcja projektu zawiera kultywowanie pamięci o wydarzeniach historycznych, a także prowadzenie rozmów z przedsiębiorstwami bazującymi na ekonomice rozwoju zrównoważonego. W miejscach, gdzie stały biblioboXX-y goszczą też pisarze, czytając fragmenty swoich książek. Dobrym przykładem dla całości projektu może być budka z książkami stojąca przy pomniku Toru 17 na dworcu Berlin-Grunewald, skąd odjeżdżało wiele transportów do obozów zagłady, oraz dwa biblioboXX-y prezentujące tematyczne odniesienie do Europy.

[na:xhaltiçkait]*

* *Was ist das?*

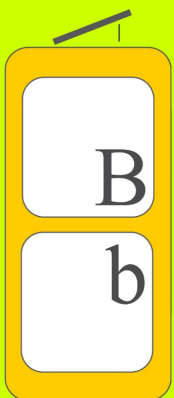
PACK THE
FUTURE

Global denken - lokal handeln.

Nicht auf Kosten von morgen.

Mehr Nutzen als Haben.

Teilen, tauschen, schenken!

Bücher
boxx

**Umnutzung der Telefonzelle
Neuer Buchkreislauf
Energie von der Sonne
Einkaufskorb statt Plastiktüte
Radfahren**

Eine Erfolgsgeschichte

Innerhalb von fünf Jahren ist die Idee der BücherboXX immer weiter ausgebaut worden. Im Jahre 2016 gibt es nunmehr 16 BücherboXXen, die von INBAK koordiniert werden. Mehrfach wurde die Idee von anderen kopiert.

Die beteiligten Auszubildenden waren begeistert und haben viel gelernt. Die Idee des Gebens und Nehmens kommt bei den Anwohnern in den Stadtteilen gut an. Das freiwillige Engagement der Betreuung ist Voraussetzung für den Erfolg und den pfleglichen Umgang.

Rund um die BücherboXX werden Lesungen und kleinere Veranstaltungen organisiert. Das fördert die Kommunikation und das Wohlbefinden im jeweiligen Stadtteil.

Das Projekt ist im Rahmen der „UN-Dekade Bildung für nachhaltige Entwicklung“ und vom Nachhaltigkeitsrat ausgezeichnet worden. Andere Preise kamen hinzu. Presse, Rundfunk und Fernsehen haben ausführlich berichtet.

Eine eigene „BücherboXX - Rundschau“ berichtet über die neueste Entwicklung und nimmt literarische Texte zur BücherboXX auf. Ständig gibt es innovative Weiterentwicklungen.

Als ein besonders anschauliches Beispiel für Nachhaltigkeit wurde die BücherboXX zu mehreren Tagungen und Kongressen eingeladen: u.a. zum Kommunalkongress der Wirtschaftswoche, zum Netzwerk21-Kongress oder zum Tag der offenen Tür im Bundeskanzleramt. Von März bis September 2016 steht eine BücherboXX vor dem Umweltbundesamt in Dessau.

Eine neue „BücherboXX Europa“ wurde 2016 fertiggestellt und geht in Berlin „auf Wanderschaft“, um an verschiedenen Plätzen für Europa zu werben.

Die beim Aus- und Umbau beteiligten Ausbildungseinrichtungen, Berufsschulen und Organisationen der Stadtteile profitieren von diesem Projekt. Die beteiligten Schüler erhalten ein Zertifikat, das ihre Bewerbungschancen verbessert.

Historia sukcesu

W ciągu pięciu lat pomysł biblioboXX-ów wciąż rozwijano. Obecnie, w 2016 roku, istnieje 16 biblioboXX-ów, koordynowanych przez INBAK. Pomysł ten przejęły również inne kraje.

Biorący udział w projekcie uczniowie szkół zawodowych byli pełni entuzjazmu i wiele się nauczyli. Pomysł dawania i brania świetnie też przyjmują mieszkańcy poszczególnych dzielnic. Warunkiem sukcesu i troskliwego obchodzenia się z biblioboXX-ami jest opieka wolontariuszy.

Wokół biblioboXX-ów organizuje się spotkania literackie oraz inne, mniejsze przedsięwzięcia. Wszystko to wspiera komunikację i dobre samopoczucie mieszkańców każdej z dzielnic, w których postawiono biblioboXX-y.

Projekt powstał w ramach Dekady Edukacji ONZ na temat Zrównoważonego Rozwoju i nagrodzony został przez federalną Radę ds. Zrównoważonego Rozwoju, a także otrzymał kilka innych nagród. Obszernie relacjonowały o nim prasa, radio i telewizja.

Ukazujące się nieregularnie, własne pismo „BücherboXX - Rundschau” informuje o najnowszych wydarzeniach, publikując także teksty literackie związane z biblioboXX-ami. Wciąż pojawiają się też nowe pomysły dotyczące dalszego rozwoju projektu.

BiblioboXX, będąc obiektem szczególnie komunikatywnym i zrozumiałym, jako dobry przykład rozwoju zrównoważonego, prezentowany był na wielu konferencjach i kongresach, m.in. na kongresie komunalnym gazety „Wirtschaftswoche”, kongresie Netzwerk21, albo podczas Dnia Otwartego w Urzędzie Kanclerskim. Od marca do września 2016 r. jeden z biblioboXX-ów stanął przed Federalnym Urzędem Ochrony Środowiska w Dessau.

W roku 2016 ukończono nową budkę BiblioboXX Europa, która wyruszy „na wędrowkę” po Berlinie, by w poszczególnych dzielnicach stolicy promować ideę zjednoczonej Europy.

Z projektu korzystają zarówno instytucje szkolenia zawodowego i szkoły zawodowe, jak i organizacje z poszczególnych dzielnic miasta, biorące udział w adaptowaniu dawnych budek telefonicznych. Zaś uczestniczący w nim uczniowie otrzymują certyfikat, zwiększający ich szanse przy aplikowaniu o pracę.

Internationale Kooperation

Seit einigen Jahren gibt es eine enge Kooperation mit dem „Maison de l'Europe des Yvelines“ in Frankreich. Hierbei werden Telefonhäuschen ausgetauscht und dann in deutsch-französischer Kooperation von Berufsschulen umgebaut. In Frankreich ist regelrecht eine Welle der Begeisterung ausgebrochen. Dort nennt man die BücherboXX auch „BiblioboXX“. In Grenoble wurden 2015 zwei deutsche Telefonhäuschen umgebaut.

Eine Kooperation mit den Niederlanden (Deltium College in Zwolle) wurde durch wechselseitige Besuche ins Leben gerufen. Auch Vorbereitungstreffen für ein europäisches Partnerschafts-Projekt haben bereits stattgefunden.

Lernen von anderen Ländern im Rahmen von internationalen Begegnungen sind für Auszubildende und Lehrer mit dem praktischen wie theoretischen Fokus BücherboXX höchst bedeutsam.

Besonders markant ist die umgebaute französische Telefonzelle mit der lesenden Figur vor dem „Centre français de Berlin“.

Eine fast gänzlich aus Glas bestehende Telefonzelle, ein Geschenk von Orange aus Paris, steht in einer Berliner Schule.

Seit Anfang 2016 sind Überlegungen intensiviert worden, im Rahmen der Oder-Partnerschaft auch ein deutsch-polnisches BücherboXX-Projekt ins Leben zu rufen.

Współpraca międzynarodowa

Od kilku lat istnieje już zaawansowana współpraca z organizacją Maison de l'Europe w Yvelines we Francji. Wymienia się przy tym nieczynne budki telefoniczne i przebudowuje je we wspólnych projektach niemiecko-francuskiej współpracy szkół zawodowych. We Francji projekt wzbudził prawdziwą falę entuzjazmu. Po francusku BücherboXX-y nazywa się także biblioboXX-ami. W 2015 roku zaadaptowano dwie dawne niemieckie budki telefoniczne w Grenoble.

Współpracę z Holandią (Deltium College w Zwolle) powołały do życia wzajemne wizyty. Odbyły się już spotkania przygotowawcze do wspólnego europejskiego projektu partnerskiego.

Ogromne znaczenie dla uczniów szkół zawodowych i nauczycieli ma korzystanie z wzorców nauczania w innych krajach, które następuje w ramach spotkań międzynarodowych z praktycznym i teoretycznym ukierunkowaniem na biblioboXX-y.

Sz szczególnie charakterystyczna jest przebudowana francuska budka telefoniczna, z czytającą postacią, stojąca przed Centre Français de Berlin w Berlinie. W jednej z berlińskich szkół stanęła z kolei budka telefoniczna cała ze szkła, podarunek firmy Orange z Paryża.

Od początku 2016 roku zintensyfikowano starania, by w ramach Partnerstwa Odra powołać do życia również polsko-niemiecki projekt pod nazwą „BiblioboXX“.

Das Buch - lesen und verstehen

Die Bibliothek und damit auch die kleine Straßenbibliothek ist ein Weltwunder der Nachhaltigkeit, das den Zugang zum Buch sehr erleichtert. Gelegenheit macht Leser, auch aus Berufsschülern. Alle Altersgruppen profitieren davon, trotz der fortschreitenden Digitalisierung. Eltern mit geringem Einkommen finden Kinder- und Jugendbücher.

Rund um die BücherboXX, egal wo sie steht, werden Lesungen veranstaltet. Beispielhaft sind die thematischen Lesungen an der „BücherboXX Mahnmal Gleis 17“ am Bahnhof Berlin-Grunewald. Eingeladen waren u.a. Inge Deutschkron, Martin-Heinz Ehlert, Hans Croiset (aus Holland) und Heinrich von der Haar. Aber auch im Rahmen von Literaturtagen an Schulen kommt das Projekt zum Einsatz.

Neue Formate wie Poetry Slam und Graphic Novel erleichtern den Zugang und laden ein zum Verfassen eigener Texte. In einem Literaturkreis entstehen schöpferische, fantasievolle Betrachtungen und Assoziationen, die in der „BücherboXX – Rundschau“ veröffentlicht werden.

Bookcrossing ist eine weltweite Bewegung des Büchertauschens. Ein Buch geht auf Reisen. Wer mag, kann seine Bücher mit einer Registriernummer versehen und gleichzeitig im Internet unter www.bookcrossing.com eintragen. Der Finder des Buches kann später einen Kommentar dazu hinterlassen und der Reiseweg des Buches kann verfolgt werden.

bookcrossing.com™

Książka - czytanie i rozumienie

Każda biblioteka, a tym samym również niewielka biblioteka uliczna jest „cudem świata” w kontekście rozwoju zrównoważonego, niezwykle ułatwiającym dostęp do książki. Okazja czyni czytelnika, również z uczniów szkół zawodowych. Korzystają na tym wszystkie grupy wiekowe, mimo postępującej wszędzie digitalizacji. A rodzice o niewielkich zarobkach mogą znaleźć w biblioboXX-ie książki dla dzieci i młodzieży.

W miejscach, gdzie już stoją biblioboXX-y, organizuje się też spotkania literackie. Za przykład posłużyć mogą tematyczne spotkania literackie przy BücherboXX Mahnmal Gleis 17 (miejsce pamięci Rampa w Berlinie-Grunewald - tor 17). Na spotkania z odczytami zaproszono tu między innymi Inge Deutschkron, Martina-Heinza Ehlerta, Hansa Croiseta (z Holandii) i Heinricha von der Haara. Ale projekt wykorzystywany jest również w ramach dni literatury w szkołach.

Nowe formaty jak poetry slam i graphic novel ułatwiają dostęp do słowa pisanego i zachęcają do tworzenia własnych tekstów. W kręgu literatury powstają twórcze, pełne fantazji rozważania i refleksje, publikowane następnie w „BücherboXX – Rundschau”.

Bookcrossing to światowy ruch wymieniania się książkami. Każda może wyruszyć w podróż. Jeżeli ktoś ma na to ochotę, może swojej książce nadać numer rejestracyjny i wpisać ją na stronie www.bookcrossing.com. „Znalazca” tomu może później pozostawić na jego temat komentarz, dzięki czemu można też śledzić dalszą drogę książki.

Lesungen u. a. mit Dorota Danielewicz, Wolf Kampmann, Marcin Wilk und Kashia Vega

Politische Bildung

Nachhaltigkeit ist einerseits ganz praktisch, andererseits aber auch politisch. Die nachfolgend beschriebenen Beispiele zeigen, wie - je nach Standort der BücherboXX oder aktuellem Anlass - ein Bezug zur politischen Bildung hergestellt werden kann:

BücherboXX am Mahnmal Gleis 17

Woher wussten die Auszubildenden etwas vom künftigen Standort dieser BücherboXX, die sie bauen sollten? Eine Zeitzeugin berichtete von den Grausamkeiten der Deportationen und der Ort des Geschehens (Bahnhof Berlin-Grunewald) wurde besichtigt. Gemeinsam mit einem Künstler wurde das Äußere gestaltet. Ein Regal wird für Bücher reserviert, die zu diesem Gedenkort passen: jüdisches Leben, Nationalsozialismus, Verfolgung, Rassismus, Widerstand.

BücherboXX - miejsce pamięci Rampa tor 17

Skąd uczniowie szkół zawodowych wiedzieli cokolwiek na temat przyszłej lokalizacji biblioboXX-u, który mieli zbudować? Zaproszona na spotkanie świadek historii opowiedziała im o okrucieństwie deportacji, a potem wszyscy odwiedzili miejsce, w którym to się działo (dworzec Berlin-Grunewald). Wspólnie z zaproszonym artystą zaprojektowano ostateczny wygląd budki. Wydzielono w niej miejsce na książki związane z tematyką tego miejsca pamięci, dotyczącą życia codziennego społeczności żydowskiej, narodowego socjalizmu, prześladowań, rasizmu, ruchu oporu.

BücherboXX Luftbrücke

Auszubildende der Berliner Stadtreinigung haben den ehemaligen Flugplatz, das geschichtsträchtige Tempelhofer Feld, für die Aufstellung ihrer umgebauten BoXX gewählt. Die „Luftbrücke“ zur Überwindung der Berlin-Blockade im Jahr 1948 wurde zum Zentrum der Diskussion und der äußeren Gestaltung. Als die BücherboXX gebaut wurde war umstritten, wie die Freifläche des Flugfeldes künftig genutzt werden sollte.

Kształcenie polityczne

Rozwój zrównoważony jest z jednej strony kwestią praktyczną, z drugiej zaś – polityczną. Opisane poniżej przykłady pokazują, jak w zależności od lokalizacji biblioboXX-u, lub aktualnej okazji, można w projekcie nawiązać do kształcenia politycznego:

BücherboXX - Most powietrzny

Młodzież ucząca się zawodu w berlińskim Miejskim Przedsiębiorstwie Oczyszczania wybrała na zainstalowanie swojego biblioboXX-u tereny dawnego lotniska Tempelhof. To miejsce o złożonej historii. W dyskusji i projekcie artystycznym skupiono się jednak przede wszystkim na moście powietrznym, zorganizowanym przez aliantów zachodnich podczas blokady Berlina w 1948 roku. Kiedy powstawała budka z książkami kwestią sporną było jeszcze przyszłe wykorzystanie przestrzeni dawnego lotniska.

BücherboXX Europa

Aus Anlass der Wahlen zum Europaparlament 2014 und zum jährlichen Europa-Tag am 9. Mai wurden im Auftrag der Europäischen Kommission inzwischen zwei Europa-BücherboXXen gebaut. Die Schülerinnen und Schüler setzten sich mit Europa auseinander und entwarfen gemeinsam mit einem Künstler das Design und die tragende Idee. Die BücherboXXen stehen für ein Europa der Vielfalt, für ein Europa ohne Grenzen und für Literatur in Europa und der Welt.

Eine der Europa-BoXXen wurde inzwischen mit einem Regal ausgestattet, hergestellt von Lehrlingen in der Tischlerei Miroslaw Kuka in Debno (Polen). Sie wird in den Sommermonaten 2016 in die europäische Kulturhauptstadt Breslau (Wrocław) ausgeliehen und eine besondere Verbindung zu Berlin herstellen.

BücherboXX - Europa

Z okazji wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014 roku i corocznego Dnia Europy przypadającego 9 maja na zlecenie Komisji Europejskiej zbudowano już dwa biblioboXX-y. Uczennice i uczniowie zajmowali się zagadnieniami związanymi z Europą i wspólnie z artystą opracowali projekt oraz czytelną dla wszystkich ideę budki. Oba biblioboXX-y prezentują różnorodność Europy, kontynent bez granic i literaturę w Europie i na świecie.

Jeden z powyżej opisanych, europejskich biblioboXX-ów, wyposażono w międzyczasie w półkę, wykonaną przez uczniów warsztatu stolarskiego Mirosława Kuki w Dębnie (Polska). Zostanie on wypożyczony na miesiące letnie 2016 roku do Wrocławia, tegorocznej Europejskiej Stolicy Kultury, tworząc wyjątkową więź obu miast

Koordination, Leitung, Ansprechpartner
Koordynacja, prowadzenie, osoby do kontaktu

**Institut für Nachhaltigkeit in Bildung, Arbeit und Kultur
GbR (INBAK)**

Konrad Kutt ✕ Trabener Straße 14b ✕ D-14193
Berlin ✕ Telefon +30 8915124 ✕ Mobil +173
6014912 ✕ www.inbak.de ✕ konrad@kutt.de ✕
buecherboxx.com ✕ buecherboxx.wordpress.com

Gefördert durch

Der Regierende Bürgermeister
von Berlin
Senatskanzlei

Sponsorowana przez

Die Beteiligten

Uczestnicy projektu

Oberstufenzentrum
Berufliches Gymnasium, Berufsoberschule,
Berufsfachschule, Fachoberschule und Berufsschule

TECHNISCHE
INFORMATIK
INDUSTRIE
ELEKTRONIK
MANAGEMENT

Nachhaltige BücherboXX

www.buecherboxx.com | buecherboxx.wordpress.com